

Sygnatura akt IV U 2210/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 kwietnia 2014r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym

Przewodniczący: **SSO Grażyna Borzestowska**

Protokolant: st. sekr. sądowy Jolanta Fiedorowicz

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2014r. w Elblągu

na rozprawie sprawy z odwołania A. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

z dnia 18/11/2013r. znak: (...)

o emeryturę

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 2210/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 listopada 2013 roku (znak: (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. odmówił A. C. prawa do emerytury. Organ rentowy wskazując na art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 roku poz. 1440 ze zm.) - powoływana dalej jako ustawa emerytalna, wyjaśnił, że ubezpieczony nie przedłożył żadnych nowych dokumentów, mających wpływ na ustalenie prawa o świadczenia.

W odwołaniu od tej decyzji ubezpieczony zarzucił organowi rentowemu naruszenie prawa materialnego, tj. art. 108 ustawy z 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony RP (Dz. U. Nr 44, poz. 220 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 1974 roku, zaliczającym do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku zgodnie z art. 184 emerytalnej w zw. z art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz. U. Nr 237, poz. 1656 ze zm.) poprzez przyjęcie za udowodnione okresów prac w szczególnych warunkach od 5 sierpnia 1976 roku do 31 sierpnia 1990 roku, tj. 14 lat i 27 dni. Wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji, jak i poprzedzającej jej decyzji z dnia 27 czerwca 2012 roku oraz o wydanie orzeczenia przyznającego mu prawo do emerytury. W uzasadnieniu wskazał, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie rozważył kwestii odbywania przez niego zasadniczej służby wojskowej w okresie od 25 października 1971 roku do 15 października 1973 roku, w czasie której – od 23 maja 1972 roku do 15 października 1973 roku - pracował jako kierowca samochodu o ładowności powyżej 6 ton. Ubezpieczony powołał się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2013 roku (II UZP 6/13), wnosząc o wliczenie okresu służby jako okresu pracy w warunkach szczególnych.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. wniósł o oddalenie odwołania. Organ podtrzymał argumentację zaprezentowaną w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następując stan faktyczny:

Decyzją z dnia 27 czerwca 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E., na skutek rozpoznania wniosku ubezpieczonego z dnia 30 maja 2012 roku odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury, uznając, że nie spełnia on warunku posiadania 15 – letniego okresu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze. Wraz z wnioskiem tym ubezpieczony załączył m.in. zaświadczenie z Wojskowej Komendy Uzuppełnień w E. z dnia 9 stycznia 2012 roku, o odbywaniu przez niego zasadniczej służby wojskowej w okresie od 25 października 1971 roku do dnia 15 października 1973 roku.

Wnioskodawca zaskarżył powyższą decyzję domagając się uznania okresu prowadzonej działalności gospodarczej w zakresie transportu od 1 września 1990 roku jako pracy wykonywanej w szczególnych warunkach.

Postanowieniem z dnia 6 grudnia 2012 roku Sąd Okręgowy w Elblągu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, sygn. akt IV U 2053/12, umorzył postępowanie w sprawie.

W dniu 29 października 2013 roku ubezpieczony zgłosił do organu rentowego kolejny wniosek o emeryturę. Przedłożył kopię książeczki wojskowej oraz zaświadczenie Wojskowej Komendy Uzuppełnień z dnia 9 stycznia 2012 roku o odbywaniu zasadniczej służby wojskowej w okresie od 25 października 1971 roku do dnia 15 października 1973 roku. Wskutek jego rozpoznania organ rentowy wydał zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzję.

W okresie od 22 marca 1971r. do 12 sierpnia 1971r. wnioskodawca był zatrudniony w (...) Fabryce (...) w G. na stanowisku tokarz. Stosunek pracy uległ rozwiązaniu na skutek dyscyplinarnego zwolnienia. Po odbyciu zasadniczej służby wojskowej wnioskodawca był zatrudniony w okresie od 18.02.1974r. do 17.07.1976r. w przedsiębiorstwie (...) w B..

(bezsporne, a nadto dokumenty: wniosek o emeryturę z dnia 29.10.2013 r. k. 1 – 2; informacja dotycząca okresów składkowych i nieskładkowych k.3 – 4 , zaświadczenie k.7 decyzja z dnia 18.11.2013 r. k. 13 zgromadzone w aktach organu rentowego, świadectwa pracy k. 10, zaświadczenie k.11, świadectwo pracy k. 24)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że istota sporu sprowadzała się do tego czy aktualnie możliwym jest ponowne ustalenie ubezpieczonemu prawa do emerytury w oparciu o przepis art. 32 w zw. z art. 184 ustawy emerytalnej, czyli w wieku obniżonym i przy wykazaniu posiadania stażu ubezpieczeniowego wskazanego w art. 27 ustawy emerytalnej, okresu co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, stosownie do zapisów § 2 i § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, a to na dzień 1 stycznia 1999 roku.

Zgodnie z art. 114 ust. 1 ustawy emerytalnej prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Zatem przesłankami ponownej oceny uprawnień ubezpieczeniowych są "nowe dowody" i "ujawnione okoliczności" istniejące przed podjęciem decyzji rentowej i mające wpływ na ustalenie prawa do świadczenia. Innymi słowy, wzruszenie prawomocnej decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odmawiającej prawa do emerytury jest możliwe, gdy przedstawione zostaną przez ubezpieczonego nowe dowody podważające wiarygodność uprzednio zgromadzonego materiału dowodowego.

W ocenie Sądu Okręgowego dokumenty złożone przez ubezpieczonego przy ponownym wniosku o ustalenie prawa do emerytury (kopia książeczki wojskowej i zaświadczenie z (...) z dnia 9 stycznia 2012 roku) nie stanowią nowych dowodów mogących mieć wpływ na prawo do przedmiotowego świadczenia w rozumieniu w/w przepisu.

Okoliczność odbywania służby wojskowej i jej okres były znane organowi rentowemu i wzięte przez ten organ pod uwagę przy wydawaniu decyzji z dnia 27 czerwca 2012 roku odmawiającej prawa do emerytury. Również na rozprawie w dniu 24 kwietnia 2014 roku wnioskodawca nie wniósł o uzupełnienie w jakimkolwiek zakresie postępowania dowodowego. Nadto godzi się zauważyć, że ujawnione przez ubezpieczonego fakty nie warunkują powstania uprawnień ubezpieczonego do emerytury.

Zauważenia wymaga, że ubezpieczony zarzuca zaskarżonej decyzji organu rentowego uchybienia przepisom prawa materialnego powołując się przy tym na uchwałę składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2013 roku, II UZP 6/13, zgodnie z którą czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej Ludowej zalicza się - na warunkach wynikających z tego przepisu - do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 184 w zw. z art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej).

Nie mniej jednak przedmiotowa uchwała odnosi się do innego stanu faktycznego i nie obejmuje sytuacji ubezpieczonego. Z treści uzasadnienia przywołanej uchwały wyraźnie wynika, iż okres zasadniczej służby wojskowej może być wliczony do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do wcześniejszej emerytury, tylko wówczas, gdy okres tej służby przypada w czasie trwania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz, gdy w przewidzianym ustawą terminie pracownik powrócił do pracy na stanowisko zajmowane przed podjęciem służby, na którym wykonywał pracę w warunkach szczególnych (zob. również: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2010 roku, II UK 219/09; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 20 czerwca 2013 roku, III AUa 117/13; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 15 października 2013 roku, III AUa 213/13; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 11 lipca 2013 roku, III AUa 2117/12;)

Bowiem jak wynika wprost z art. 108 ust 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej okres odbytej zasadniczej lub okresowej służby wojskowej zalicza się do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem, pracownikom, którzy po odbyciu tej służby podjęli zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym byli zatrudnieni przed powołaniem do służby, albo w tej samej gałęzi pracy.

2. Okres odbytej zasadniczej lub okresowej służby wojskowej zalicza się do okresu zatrudnienia również żołnierzom podejmującym zatrudnienie, którzy przed powołaniem do tej służby nie byli zatrudnieni albo po jej odbyciu podjęli zatrudnienie w innym zakładzie pracy lub w innej gałęzi pracy.

3. Warunkiem zaliczenia okresu odbytej służby wojskowej do okresu zatrudnienia jest zachowanie terminów, o których mowa w art. 106 ust. 1 lub art. 107 ust. 1.

4. Rada Ministrów po porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych określa w drodze rozporządzenia szczegółowe zasady zaliczania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej do okresu zatrudnienia oraz zakres i warunki zaliczania tej służby żołnierzom, o których mowa w ust. 2.

Szczegółowe zasady wliczania czasu odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia regulowało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 roku w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin. Zgodne z § 3 tego rozporządzenia (w brzmieniu obowiązującym do kwietnia 1975 roku) pracownik, który podjął zatrudnienie stosownie do § 1 lub § 2, zalicza się okres odbytej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień uzależnionych od wykonywania lat pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie.

§ 1 ust. 1. w/w rozporządzenia mówił, że przepisy niniejszego rozdziału stosuje się do żołnierzy zwolnionych:

- 1) z zasadniczej służby wojskowej (w tym również z zasadniczej długoterminowej służby wojskowej);
- 2) z okresowej służby wojskowej;

3) ze służby wojskowej pełnionej w charakterze kandydata na żołnierza zawodowego.

2. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się również do żołnierzy zwolnionych z przeszkolenia wojskowego odbywanego w ramach wojskowego szkolenia studentów przez okres dłuższy niż 3 miesiące, jeżeli odrębne przepisy normujące szczególne uprawnienia tych osób lub zatrudnianie absolwentów szkół wyższych nie stanowią inaczej.

3. Przez użyte w dalszych przepisach niniejszego rozdziału określenie "żołnierz" należy rozumieć osoby wymienione w ust. 1 i 2.

Natomiast z § 2 ust. 1. wynika, iż zakład pracy, który zatrudniał żołnierza w dniu powołania do służby wojskowej, jest obowiązany niezwłocznie zatrudnić go na stanowisku poprzednio zajmowanym lub równorzędnym pod względem rodzaju pracy oraz zaszeregowania osobistego, jeżeli w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia z tej służby żołnierz zgłosi powrót do zakładu pracy.

2. Niezachowanie przez żołnierza terminu, o którym mowa w ust. 1, powoduje wygaśnięcie stosunku pracy, chyba że niezachowanie terminu nastąpiło z przyczyn od niego niezależnych.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli stosunek pracy istniejący w dniu powołania do służby wojskowej został rozwiązany zgodnie z art. 105 ust. 2, 5 i 6 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220 z późniejszymi zmianami), zwanej dalej "ustawą".

Zatem warunek zaliczenia służby wojskowej do okresu zatrudnienia mógł być spełniony, gdy żołnierz przed powołaniem do służby i po powrocie z niej pracował w warunkach szczególnych – tj. określonych w art. 11 ust. 2 pkt 1 – 6 ówczesnie obowiązujące ustawy z dnia 23 stycznia 1968 roku o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz. 6 ze zm.). W myśl powołanych przepisów pierwsza kategoria zatrudnienia obejmuje pracowników zatrudnionych:

1) pod ziemią,

2) w warunkach szkodliwych dla zdrowia,

3) na statkach żeglugi powietrznej,

4) na statkach morskich w żegludze międzynarodowej i w polskim ratownictwie okrętowym,

5) w stoczniach morskich na niektórych stanowiskach pracy bezpośrednio przy budowie i remoncie statków morskich,

6) w charakterze nauczycieli podlegających przepisom ustawy z dnia 27 kwietnia 1956 r. o prawach i obowiązkach nauczycieli (Dz. U. Nr 12, poz. 63),

7) w zespołach formujących szkło (art. 54 ust. 1).

Na podstawie art. 127 ust. 3 w/w ustawy zachowało swą moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 1956 roku w sprawie zaliczania pracowników do kategorii zatrudnienia (Dz. U. Nr 39, poz. 176 ze zm.), stanowiące akt wykonawczy do dekretu z dnia 25 czerwca 1954 roku o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. z 1958 roku Nr 23, poz. 97 ze zm.).

Z materiału zgromadzonego w niniejszej sprawie wynika, że w okresie od 22 marca 1971 roku do 12 sierpnia 1971 roku ubezpieczony był zatrudniony na stanowisku tokarza w Fabryce (...). Wskazać jednocześnie należy, że praca tokarza nie jest zaliczana do pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Następnie, już po ustaniu tego stosunku pracy ubezpieczony odbywał od 25 października 1971 roku do 15 października 1973 roku zasadniczą służbę wojskową. Zaś po jej zakończeniu, od dnia 18 lutego 1974 roku do dnia 17 lipca 1976 roku, pracował w Przedsiębiorstwie (...) w B. jako kierowca. Tym samym przy niezakwestionowanym ustaleniu, że ubezpieczony

bezpośrednio przed odbyciem służby wojskowej nie pozostawał w zatrudnieniu i nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych, nie może być mowy o tym, że w ciągu 30 dni po odbyciu służby powrócił do zakładu pracy na to samo stanowisko i Sąd Okręgowy nie miał wątpliwości, że okres służby wojskowej ubezpieczonego nie może zostać zaliczony do stażu jego pracy w warunkach szczególnych. Na ocenę tej kwestii nie wpływa też ustalenie, że w ramach odbywanej służby wojskowej ubezpieczony wykonywał czynności pracownicze, które określone zostały w wykazie A rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (dział VIII., pkt 2). Prawo do emerytury w obniżonym wieku w związku ze stażem pracy w warunkach szczególnych jest świadczeniem wyjątkowym. Stosowanie w tym przypadku jakiegokolwiek wykładni rozszerzającej jest niedopuszczalne. Na gruncie art. 32 ustawy emerytalnej oraz § 2 i 4 rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze pojęcia pracownik i stosunek pracy nie mogą być interpretowane inaczej niż oznacza je Kodeks pracy. Wskazane przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych stanowią wyraźnie, że za okres zatrudnienia w warunkach szczególnych uważa się wyłącznie okres zatrudnienia na podstawie stosunku pracy, w którym ubezpieczony posiadał status pracownika; okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Nie może być żadnych wątpliwości co do tego, że okres odbywania zasadniczej służby wojskowej nie jest stosunkiem pracy. Zupełnie inne są podstawy prawne odbywania służby wojskowej oraz zatrudnienia pracowniczego, jak również ich cele oraz prawa i obowiązki stron tych stosunków prawnych. Z samej istoty okres zasadniczej służby wojskowej (jako realizacja obowiązku obywatelskiego) nie był okresem zatrudnienia i nawet ustawa o powszechnym obowiązku obrony okresu tego nie zrównuje z zatrudnieniem, a jedynie nakazuje zaliczyć okres zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie określonych uprawnień i pod określonymi w ustawie warunkami. Granice wykładni zastosowanych w sprawie przepisów nie akceptują zatem tezy skarżącego, że każda zasadnicza służba wojskowa jest traktowana jako okres zatrudnienia uprawniający do wcześniejszej emerytury na podstawie art. 32 (w związku z art. 184) ustawy emerytalnej. Możliwość taka dotyczy jedynie żołnierza, któremu obowiązek służby wojskowej przerywa zatrudnienie w szczególnych warunkach, co bezspornie nie miało miejsca w tej sprawie.

Zatem ubezpieczony nie spełnia warunków, o których mowa w art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej Ludowej. Okres zasadniczej służby wojskowej nie przypadł w czasie trwania stosunku pracy w szczególnych warunkach i nie może podlegać wliczeniu do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku (art. 32 ust. 1 ustawy emerytalnej).

Biorąc pod uwagę powyższe należy wskazać, że zaskarżona decyzja organu rentowego jest prawidłowa. Ubezpieczony w toku postępowania przed organem rentowym, wywołanym wnioskiem z dnia 29 października 2013 roku, nie przedłożył nowych, nieznanych wcześniej dowodów, ani nie ujawnił takich okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji z dnia 27 czerwca 2012 roku, które miałyby wpływ na prawo do świadczenia emerytalnego. W toku postępowania sądowego, również nie ujawniono takich dowodów i okoliczności.

Biorąc pod uwagę powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd odwołanie oddalił.